

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ І СУСПІЛЬНИХ НАУК

Психологія особистості

плани практичних занять, ключові поняття,
питання для контролю і самоконтролю, творчі завдання, вправи, тести
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
ОПП «Психологія» спеціальності С4 «Психологія»
денної та заочної форм здобуття вищої освіти

Миколаїв

2025

УДК 159.923.2

П86

Друкується за рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету протокол № 8 від «21» квітня 2025 р.

Укладачі:

- Мірошкіна Н. В. – канд. філос. наук, старший викладач Миколаївського національного аграрного університету
- Суріна Г. Ю. – канд. філос. наук, старший викладач Миколаївського національного аграрного університету

Рецензенти:

- Шарата Н. Г. – доктор педагогічних наук, професор, проректор із науково-педагогічної та виховної роботи і підвищення кваліфікації, Миколаївського національного аграрного університету
- Чугуєва І. Е. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

Анотація

Психологія особистості – провідна галузь психологічної науки та основна навчальна дисципліна для студентів психологів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Це не випадково, оскільки проблема особистості є центральною для теоретичної та практичної психології та провідною в процесі підготовки майбутніх психологів. Людина стає творцем, півноцінно входить в буття, реалізує себе, знаходить свої унікальне місце в суспільстві, спільноті, соціальній групі, навіть в родині ільки тоді, коли стає особистістю. Особистість перетворює світ, прогнозує майбутнє на підставі розуміння минулого. Кона особистість неповторна та унікальна. Дослідження особистості ґрунтується на дослідженні змістовного аспекту психіки.

Представлені плани практичних занять, ключові поняття, питання для контролю і самоконтролю, творчі завдання, вправи, тести для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Психологія» спеціальності С4 «Психологія» денної та заочної форм здобуття вищої освіти мають проблемно-дослідницький характер. Вони складається з двох блоків тем. Перший блок тем розглядає сучасні теорії особистості, другий блок тем охоплює змістовні аспекти психічного складу особистості та його розвитку, а також структури особистості.

Представлений курс надає змогу сформувати у студентів теоретичні уявлення про психологію особистості, розвинути розуміння причинних факторів поведінки особистості, показати сучасні підходи до пояснення різних аспектів життєдіяльності, розкрити проблеми мотивації, волі та особистісного вибору.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Поняття, предметне поле, етапи розвитку та методи психології особистості. Поняття особистості.

План

1. Поняття, предметне поля та задачі психології особистості.
2. Поняття особистості.
3. Етапи розвитку психології особистості.
4. Методи психології особистості.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Особистість, індивід, індивідуальність, психологія особистості, предмет психології особистості, підхід до дослідження особистості, метод психології особистості, методологія психології особистості.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Здійсніть короткий аналіз етапів розвитку психології особистості.
2. Визначте та проаналізуйте зв'язок психології особистості з іншими психологічними науками.
3. Назвіть та охарактеризуйте ключові методи психологічного дослідження особистості.
4. Охарактеризуйте психологію особистості як складову частину психологічної науки.
5. Визначте предмет психології особистості.

Тема 2. Теорія особистості З. Фрейда.

План

1. Загальні уявлення про психіку в класичному психоаналізі.
2. Структура психіки за З. Фройдом.
3. Конфлікти у структурі особистості за З. Фройдом, способи їх вирошення та захисні механізми.
4. Теорія сексуального розвитку З. Фрейда.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Катарсис, психоаналіз, свідомість, передсвідоме, несвідоме, Едипів комплекс, комплекс Електри, сублімація, регресія, Id, Ego, Super-Ego, Ерос, Танатос.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Порівняйте топографічну і структурну моделі особистості.
2. Охарактеризуйте функції свідомості, передсвідомості і несвідомості.
3. Опишіть завдання Id, Ego, Super-Ego.
4. Який вид тривоги представляє інтерес для психоаналітиків?
5. Чи можна пояснити мотивацію людини, виходячи з розуміння інстинктів?
6. В чому полягають функції захисних механізмів психіки?
7. Як фіксація на психосексуальних стадіях розвитку проявляє себе в

поведінці дорослої людини?

Тема 3. Аналітична філософія Карла Густава Юнга.

План

1. Структура особистості за К. Г. Юнгом.
2. Типологія особистості за К. Г. Юнгом.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Психічна функція, екстраверт, інтроверт, архетип, Персона, Тінь, Аніма, Анімус і Самість, колективне несвідоме.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Зіставте розуміння несвідомого у Юнга і Фрейда;
2. Пояснить роль персони в житті людини;
3. Опишіть тінь, як вона може сприяти виникненню расових забобонів?
4. Пояснить, як в самозвеличанні пов'язані між собою свідомість і несвідоме?
5. Якій функції належить питання: «Що саме я сприймаю»?
6. Яка функція відповідає на питання: «Що це означає»?
7. Як підлегла функція виражається в поведінці?
8. Охарактеризуйте психологічні типи, як атитюди впливають на стосунки із зовнішнім світом?

Тема 4. Індивідуальна психологія Альфреда Адлера.

План

1. Базові паняття соціальної психології Альфреда Адлера.
2. Соціальний зміст психології особистості Альфреда Адлера.
3. Порядок народження та його вплив на життя людини.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Соціальне почуття, фіктивні цілі, прагнення до переваги, почуття неповноцінності, суспільний інтерес, життєвий стиль, креативне "Я", «тип, що управляє», «уникаючий тип», «тип, що бере», «соціально-корисний тип».

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Чи властиво усім людям почуття недостатності?
2. За яких умов почуття недостатності переходить в комплекс недостатності?
3. Як формуються життєві цілі?
4. чому виражається невротична спрямованість?
5. Як може дізнатися життєвий стиль?
6. На що впливає порядок народження в сім'ї?
7. Чи властивий невротикові соціальний інтерес?
8. Як міра соціального інтересу виражена в типах людей?
9. Яким чином батьки можуть сприяти розвитку нездорового стилю життя?

Тема 5. Его-психологія (психологія Е. Еріксона, К. Хорні, Е. Фрома)

План

1. Психологія особистості Е. Еріксона.
2. Психологія особистості К. Хорні.
3. Соціальна психологія Особистості Е. Фромма.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Регресія, раціоналізація, захисні механізми, захисні стратегії, корінна тривога, екзистенціальні потреби, соціальний характер, особистісне зростання, особистісна криза, «система гордості», психосоціальний розвиток.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Поясніть епігенетичний принцип Е. Еріксона;
2. Які особливості має кожна стадія людського розвитку?
3. Перерахуйте і поясните різні результати кризи ідентичності;
4. Якщо досягнення его-ідентичності – боротьба упродовж усього життя, то з якими проблемами ідентичності може стикатися людина в старості?
5. Опишіть емоційні конфлікти раннього дитинства;
6. Як вирішує людина міжособистісний конфлікт?
7. Наведіть приклад кожної особової орієнтації;
8. Поясните різницю між здоровим і невротичні використанням міжособистісних орієнтацій;
9. Перерахуйте основні дихотомії, як вони визначають життя людини?
10. Як психічне здоров'я пов'язане з екзистенціальними потребами?
11. Від чого залежить формування типу характеру?
12. Яким чином людина позбавляється від почуття тривоги і самотності?

Лекція 7. Особистість в біхевіоризмі та гештальтпсихології.

План

1. Загальна характеристика біхевіоризму
2. Особистість в контексті гештальтпсихології.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Зовнішні та внутрішні стимули, реакції, біхевіоризм, соціогенетичний підхід, соціогенетичний підхід, необіхевіоризм, соціальний біхевіоризм, мотивований процес, проміжні перемінні, цінність, розумовий розлад, емоційний розлад, форма, феноменологія, гештальт-теорія, інсайт, ізоморфізм, теорія поля, значення валентності.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Розуміння психології як науки поведінку: Дж. Уотсон.
Проблема поведінки і процесу навчання.
2. Необіхевіоризм Е. Толмена і його вчення про проміжні змінні.
3. Оперантний біхевіоризм Б. Скінера.
4. Соціально-когнітивний біхевіоризм: Альберт Бандура, Джуліан

Роттер.

5. Витоки гештальтпсихології

6. Принципи гештальтпсихології.

7. Теорія поля – психологічна система Курта Левіна.

Тема 6. Гуманістичний напрям в психології особистості.

План

1. Загальна характеристика гуманістичної психології.

2. Психологія особистості А. Маслоу.

3. Феноменологічна психологія К. Роджерса.

4. Особистість у логопсихології В. Франкла.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Самоактуалізація, гуманістичні потреби, ієрархія потреб, логотерапія, феноменологічний підхід, «Я-концепція», безумовна позитивна увага, обумовлена позитивна увага, повноцінно функціонуюча особистість, непристосована особистість, клієнтцентрована терапія, логос, сенс життя, екзистенційної фрустрація, свобода волі.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Які ключові принципи теорії А. Маслоу?
2. В чому основна відмінність теорії Маслоу від теорії Фрейда?
3. Що мається на увазі ієрархічним рівнем потреб?
4. Що таке самоактуалізація? Чим вона відрізняється від психічного здоров'я?
5. Перелічить характеристики людини, що самоактуалізується;
6. Охарактеризуйте захисні механізми; надайте приклади;
7. Пояснить поняття метамотивації.
8. Пояснить процес актуалізації та само актуалізації.
9. К здійснюється організмичний процес оцінювання?
10. Охарактеризуйте основні умови для формування здорової особистості;
11. Які є перешкоди у розвитку людини?
12. Наведіть приклади людей з рисами самоактуалізованої людини.
13. Визначить етичні принципи гуманістичної психології.
14. Визначить екзистенційний зміст йоготерапії В. Франкла.

Тема 8. Диспозиційний та когнітивний напрямки в психології особистості.

План

1. Загальна характеристика диспозиційного напрямку в психології особистості.
2. Факторна теорія типів Ганса Айзенка та психологія індивідуальності Гордона Оллпорта.
3. Загальна характеристика когнітивного напрямку в психології особистості.
4. Когнітивні теорії Ж. Піаже, Дж. Келлі, К. Левіна.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Риси, факторний аналіз, екстраверсія, інтроверсія, нейротизм, психотизм, кардинальна диспозиція, персональна диспозиція, когнітивний розвиток, егоцентризм, особистісний конструкт, когнітивно прості особистості, когнітивно складні особистості, когнітивна карта, когнітивний дисонанс, життєвий простір, психологічне оточення, локомадація.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Які ідеї лежать в основі диспозиційного напрямку в психології особистості?
2. Яку роль в поведінці людини грають організовані особистісні конструкти?
3. Наведіть приклади особистісних конструктів?
4. Що, згідно Г. Айзенком, визначає типи та риси особистості?
5. Які типи диспозицій виділів Г. Олпорт? У чому їх функції та значення?
6. Чим, на думку представників когнітивної психології визначається неправильна поведінка людини?

Лекція 9. Індивідуально-психологічні властивості особистості

План

1. Загальна характеристика властивостей людини як індивіда.
2. Роль генетичних чинників у розвитку особистості.
3. Вікові індивідні властивості та особистість.
4. Статевий диморфізм і статева ідентифікація особистості.
5. Типи темпераменту.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Індивід, вікові властивості, статеві властивості, загально соматичні властивості, нейродинамічні властивості, сенситивні періоди, критичні періоди, гетерохронність, вікова індивідуальність, психологічний вік, статевий диморфізм, психологічна стать, маскулінність, фемінність, андрогінія, темперамент, сангвінік, холерик, флегматик, меланхолік.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Загальна характеристика властивостей індивіда.
2. Погляди психологів на роль генетичних чинників у розвитку особистості.
3. Вікові індивідуальні властивості та особистість.
4. Статевий диморфізм і статева ідентифікація особистості.
5. Основні підходи до дослідження темпераменту.

Тема 10. Соціально-психологічна характеристика особистості.

План

1. Соціально зумовлені характеристики особистості.
2. Поняття про характер. Типологія характерів.
3. Акцентуації характеру.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Статус, позиція, роль, ранг, характер, мотив, мотивація, генералізовані мотиви, акцентуації характеру, потреба, інтерес, прагнення, рівень домагань, переконання, установка.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Чому З. Фрейд, який був дуже небагатою людиною, впродовж свого життя неодноразово відхиляв матеріально вигідні пропозиції (робота для модних журналів, консультування фільмів для голлівудських режисерів тощо)? Якою теорією особистості можна пояснити таку поведінку видатного психолога?

2. Виходячи з вашого розуміння конституційної типології характеру Е. Кречмера, дайте відповідь на питання: що було б, якби Санчо Панса та Дон Кіхот помінялись своїми тілами? Чи зберегли б вони при цьому свою особистість?

3. Які риси характеру можуть виявитись у наступних життєвих ситуаціях: зустріч гостей, складання іспиту, виконання важливого завдання, розподіл винагород, очікування вирішення важливого особистого питання, довіра таємниці, небезпека, знайомство, невизнання успіхів, приниження національної гідності, обмеження активності, керівна посада.

Лекція 11. Емоційна та вольова сфера особистості.

План

1. Емоційна сфера особистості.
2. Вольова сфера особистості.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Емоції, почуття, емоційні стани, протопатичні емоції, епікритичні емоції, усвідомлені почуття, неусвідомлені почуття, емоційний інтелект, управління емоціями, розуміння емоцій, воля, вольові процеси, вольова діяльність, вольові стани, вольові якості, довільні дії.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Яка роль емоційних процесів психіки особистості в житті людини?
2. Дайте означення та здійсніть порівняльний аналіз явищ та понять «емоції» та «почуття».
3. Проаналізуйте функції емоцій.
4. Визначте та проаналізуйте види почуттів.
5. Визначте та проаналізуйте поняття «емоційний інтелект».
6. Які компоненти входять до структури емоційного інтелекту?
7. Яка роль вольових процесів психіки у розвитку особистості?
8. Визначте та проаналізуйте явище та поняття «воля» і її форми.
9. Проаналізуйте прості та складні вольові дії.
10. Як характеризуються мимовільні та довільні дії? Наведіть приклади.
11. Які прийоми корегування та виховання волі Ви можете назвати?

Запропонуйте власні варіанти.

Лекція 12. Мотивація

План

1. Поняття про мотивацію та її місце в структурі психіки.
2. Теорії мотивації.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Потреба, мотив, мотивація, інтерес, прагнення, рівень домагань, переконання, установка, спрямованість, фіктивні цілі, «здобуття самості», екзистенційні проблеми, актуалізація, самовдосконалення.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Інстинкти життя і смерті як рушійна сила поведінки (З. Фрейд).
2. Прагнення до переваги як основний мотив (А. Адлер).
3. Індивідуація як мотиваційна сила особистості (К. Юнг).
4. Екзистенційні потреби особистості (Е. Фромм).
5. Невротичні потреби особистості (К. Хорні).
6. Піраміда потреб та прагнення до самоактуалізації (А. Маслоу).
7. Провідний мотив життя особистості: тенденція до актуалізації (К. Роджерс).
8. Функціональна автономія мотивації особистості (Г. Олпорт).
9. Гіпотези Л. І. Божович про спрямованість особистості.

Тема 13. Ідентифікаційні структури особистості

План

1. Особливості психічного розвитку особистості.
2. Самосвідомість та «Я-концепція» особистості.
3. «Я-концепція» та захисні механізми особистості.
4. Самооцінка особистості.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Самооцінка, психічний розвиток, Я-концепція, захисні механізми, самовідчуття, самосприймання, саморозуміння, его-ідентичність, Я-образ, витеснення, проекція, заміщення, раціоналізація, протидія, регресія, сублимація, заперечення, комплекси.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Якими типовими особливостями можна охарактеризувати психічний розвиток особистості?
2. Назвіть етапи розвитку самосвідомості.
3. Проаналізуйте «Я-концепцію» як складову самосвідомості.
4. Погляд на «Я-концепцію» З. Фрейда.
5. Підхід до «Я-концепції» К. Роджерса.
6. Опишіть структуру «Я-концепції» за Р. Бернсом.
7. Назвіть та проаналізуйте захисні механізми особистості (за

3. Фрейдом).

8. Назвіть та проаналізуйте вісім стадій психосоціального розвитку особистості за Е. Еріксоном.

9. Охарактеризуйте явище та поняття «самооцінка особистості».

10. Як формується самооцінка (завищена, адекватна, занижена).

11. Здійсніть загальний порівняльний аналіз теорій мотивації.

12. Проаналізуйте мотивацію через задоволення потреб.

Тема 14. Психологічне (особистісне, суб'єктивне) благополуччя особистості

План

1. Означення психологічного благополуччя особистості

2. Психологічне благополуччя як позитивний потенціал особистості

3. Кризи особистості в сучасному суспільстві

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Благополуччя, психологічне благополуччя, позитивне функціонування, психологічне здоров'я, позитивний потенціал, кризи особистості.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Дайте означення феномена «психологічне благополуччя».

2. Проаналізуйте психологічне благополуччя як цілісне «суб'єктивне переживання».

3. Як співвідносяться поняття «психологічне благополуччя» та «психологічне здоров'я»?

4. Визначте та проаналізуйте компоненти психологічного благополуччя.

5. Визначте та проаналізуйте суть та зміст «потенціалу особистості» як чинника психологічного благополуччя.

6. Дайте означення поняття «криза особистості».

7. Визначте та дайте короткі характеристики типів криз особистості.

8. Визначте та проаналізуйте типові особливості ставлення особистості до кризи.

9. Які існують сценарії поведінки в кризових ситуаціях?

Тема 15. Життєстійкість особистості

1. Означення життєстійкості особистості.

2. Стрес та засоби його подолання.

Надайте визначення ключовим словам та основним поняттям теми:

Життєстійкість особистості, крихкість, стреси, стресостійкість, подолання стресів.

Питання для обговорення та самоконтролю.

1. Як визначає та характеризує сферу життєстійкості термін «resilience»?

2. Проаналізуйте компоненти психічної стійкості.
3. В чому різниця між поняттям «життєстійкість» та «антикрихкість»?
4. Чому «антикрихкість» потрібно визначати базовою властивістю «життєстійкості особистості»?
5. Проаналізуйте явище стресу як «способу буття людини».
6. Охарактеризуйте схему процесу виникнення (розгортання) стресу.
7. Який неефективний спосіб подолання стресу часто використовується студентами?
8. Визначте та проаналізуйте ефективні способи подолання стресу.

Теми рефератів

1. Психологія статевих відмінностей.
2. Смыслова регуляція поведінки особистості.
3. Соціотипна поведінка особистості в історії культури.
4. Проблема розвитку особистості у зрілому віці та старості.
5. Життєвий шлях людини та розвиток особистості.
6. Конституціональні теорії темпераменту (У. Шеллдон, Е. Кречмер).
7. Досвід характерології К.Г.Юнга.
8. Структура «Я» та її дослідження у різних напрямках психології.
9. Проведення особистості системі міжособистісних відносин.
10. Психологічні теорії мотиваційного впливу на особистість.
11. Конституціональні теорії темпераменту (У. Шеллдон, Е. Кречмер).
12. Досвід характерології К.Г.Юнга.
13. Структура «Я» та її дослідження у різних напрямках психології.
14. Поведінка особистості системі міжособистісних відносин.
15. Психологічні теорії мотиваційного впливу на особистість.
16. Смыслова регуляція поведінки особистості.
17. Соціотипна поведінка особистості в історії культури.
18. Проблема розвитку особистості у зрілому віці та старості.
19. Погляди вітчизняних учених на психологічну структуру особистості.
20. Класифікація особистостей.
21. Психологія відносин особистості.
22. Діяльнісний підхід до особистості.
24. Концепції спрямованості (Л. І. Божович).
25. Структурний підхід до особистості.
26. Вклад Г.С. Костюка у розвиток персонології.
28. М. І. Боришевський: теорія особистості у вимірах самосвідомості та духовності.
29. Концепція особистості в раціогуманістичній психології.
30. Теорія особистісного змінення.
31. Поняття Его-ідентичності у термії Е.Еріксона.
32. Теорії ідентичності и ідентифікації в когнітивно-орієнтованій психології.
33. Концепція соціальної ідентичності А. Тешфела,
34. Теорія самокатегоризації Дж.Тернера.
35. Е. Фромм про «кризу ідентичності» в індустріальному суспільстві.
36. Концепція соціального характеру Е. Фромма.

Тести

1. Спостереження – це:

- А. галузь психології, яка вивчає відмінності залежно від віку;
- В. психічний процес, який полягає у створенні нових образів, уявлень;
- С. найвища форма психіки; Д. опитування у письмовій формі.

2. Згідно з якою теорією люди взаємодіють один з одним на основі свого досвіду, зважаючи на можливі винагороди і витрати:

- А. теорія справедливості; В. теорія соціальної драматургії;
- С. теорія обміну; Д. теорія трансакційного аналізу;
- Е. теорія символічного інтеракціонізму.

3. Психологія особистості вивчає:

- А. Закономірності етапів психічного розвитку і формування особистості протягом онтогенезу;
- В. Закономірності формування людини як суб'єкта діяльності, систему всіх психологічних процесів, станів, властивостей індивіда;
- С. Закономірності поведінки і діяльності людей, обумовлені фактом їх включення в соціальні групи;
- Д. Етнічні особливості психіки людей, національний характер, закономірності формування і функціонування національної самосвідомості;
- Е. Закономірності і механізми психічної діяльності людей у сфері відносин, що регулюються правом.

4. Гуманістична психологія основною цінністю вважає:

- А. Народ; В. Особистість; С. Соціальну групу; Д. Державу; Е. Лідерів.

5. Який вид пам'яті пов'язаний із відтворенням переживань і почуттів, що пов'язані з подіями минулого?

- А. Словесно - логічна пам'ять; В. Слухова пам'ять; С. Емоційна пам'ять;
- Д. Зорова пам'ять; Е. Рухова пам'ять.

6. Образи бажаного майбутнього називають:

- А. Інтуїцією; В. Типізацією; С. Творчістю; Д. Мріями;
- Е. Випереджуючим відображенням.

7. Який з видів уваги складається протягом життя людини у процесі навчання і виховання і пов'язаний з вольовою регуляцією поведінки?

- А. Колективна увага; В. Мимовільна увага; С. Соціально-обумовлена увага;
- Д. Індивідуальна увага; Е. Безпосередня увага.

8. Зосередження сукупності індивідів на одному об'єкті:

- А. Мимовільна увага; В. Колективна увага; С. Індивідуальна увага;
- Д. Довільна увага; Е. Внутрішня увага.

9. Вміння особистості керуватись у своїх вчинках стійкими принципами, переконаннями в доцільності певних моральних норм поведінки, які регулюють взаємини між людьми:

- А. Самостійність; В. Принциповість; С. Рішучість; Д. Ініціативність;
- Е. Мужність.

10. Мотиви поведінки, що характеризуються достатньою усвідомленістю потреб і мети:

А. Прагнення; В. Спонування; С. Бажання; D. Потреби; F. Потяги.

11. Особистість – це:

- А. Біологічна істота, наділена свідомістю і мовою;
- В. Системна соціальна характеристика індивіда, що формує предметну діяльність та спілкування і зумовлює причетність до суспільних відносин;
- С. Конкретна людина з усіма її характерними ознаками;
- D. Стала система ставлень людини до тих чи інших характеристик дійсності;
- F. Сукупність притаманних людині своєрідних особливостей.

12. Стала система ставлень особистості до тих чи інших характеристик дійсності, яка виявляється у певній поведінці й вчинках:

- А. Індивідуальність особистості; В. Позиція особистості;
- С. Статус особистості; D. Конформізм; F. Саморегуляція особистості.

13. Період в історії досліджень особистості, протягом якого основними проблемами психології особистості були питання моральної і соціальної природи людини, її вчинків і поведінки:

- А. Клінічний період; В. Експериментальний період;
- С. Філософсько-літературний період; D. Донауковий період;
- F. Міфологічний період.

14. Період в історії досліджень особистості, протягом якого основними проблемами психології були психічні чинники виникнення й перебігу хвороб, впливу хвороб на особистість, психологічні аспекти цілющих дій:

- А. Донауковий період; В. Міфологічний період;
- С. Філософсько-літературний період; D. Клінічний період;
- F. Експериментальний період.

15. Період в історії досліджень особистості, який характеризується активним впровадженням у психологію експериментальних методик досліджень психічних явищ:

- А. Донауковий період; В. Міфологічний період; С. Експериментальний період; D. Філософсько-літературний період; F. Клінічний період;

16. Згідно з якою теорією людина, яка народжується біологічною істотою, стає особистістю завдяки впливу соціальних умов життя:

- А. Теорія соціалізації; В. Теорія навічіння; С. Теорія ролей;
- D. Гештальтпсихологічна теорія; F. Біхевіористична теорія.

17. Згідно з якою теорією розвиток особистості відбувається в процесі засвоєння суми зань:

- А. Теорія соціалізації; В. Теорія навічіння; С. Теорія ролей;
- D. Гештальтпсихологічна теорія; F. Біхевіористична теорія.

18. Згідно з якою теорією розвиток особистості відбувається за рахунок її прагнення до самоактуалізації і внутрішнього самовдосконалення:

- А. Гештальтпсихологічна теорія; В. Психоаналітична теорія;
- С. Гуманістична теорія; D. Біхевіористична теорія;
- F. Когнітивна теорія.

19. Який напрям досліджень базується на тому, що природним є спадкове, яке первісно обумовлює всі особливості розвитку особистості:

- А. Соціогенетичний напрям; В. Персонологічний напрям;
- С. Особистісно-центрований напрям; D. Біогенетичний напрям;
- F. Гуманістичний напрям.

20. До якої з підструктур особистості відносяться перелічені компоненти: переконання, світогляд, ідеали, прагнення, інтереси, бажання?

А. Досвід; В. Спрямованість особистості; С. Особливості психічних процесів;
D. Біопсихологічні процеси; F. Характер.

21. До якої з підструктур особистості відносяться перелічені компоненти: звички, уміння, навички, знання?

А. Спрямованість особистості; В. Особливості психічних процесів;
С. Досвід; D. Біопсихологічні процеси; F. Характер.

22. До якої з підструктур особистості відносяться перелічені компоненти: відчуття, сприймання, воля, почуття, емоції, мислення, пам'ять?

А. Спрямованість особистості; В. Досвід; С. Особливості психічних процесів;
D. Біопсихологічні процеси; F. Характер.

23. До якої з підструктур особистості відносяться перелічені компоненти: темперамент, статеві ознаки, вікові властивості?

А. Біопсихологічні процеси; В. Спрямованість особистості; С. Досвід;
D. Особливості психічних процесів; F. Характер.

24. Яка підструктура особистості характеризує вибіркове ставлення людини до дійсності:

А. Досвід; В. Спрямованість особистості; С. Особливості психічних процесів;
D. Біопсихологічні процеси; F. Характер.

25. Яку підструктуру особистості розглядають як підготовленість індивіда:

А. Спрямованість особистості; В. Досвід; С. Біопсихологічні процеси;
D. Особливості психічних процесів; F. Характер.

26. Активність проявів якої підструктури особистості залежить від сили нервових процесів:

А. Спрямованість особистості; В. Досвід; С. Біопсихологічні процеси;
D. Особливості психічних процесів; F. Характер.

27. Компоненти якої підструктури особистості забезпечують зв'язок особистості з дійсністю:

А. Біопсихологічні процеси; В. Спрямованість особистості; С. Досвід;
D. Особливості психічних процесів; F. Характер.

28. Тип самоуправління особистості, вольова саморегуляція якого спрямована на досягнення суспільно значущих цілей, що відповідають високим моральним нормам:

А. Аморально-вольовий тип; В. Морально-вольовий тип;
С. Абулічний тип; D. Імпульсивний тип.

29. Потреба-це:

А. Стан індивіда, що характеризується певною нуждою в об'єктах, необхідних для його існування та розвитку;
В. Те, на що спрямована діяльність, заради чого вона відбувається;
С. Те, що спонукає діяльність;
D. Те, з чим діяльність безпосередньо має справу;
F. Вид діяльності, метою якого є набуття людиною знань, вмінь.

30. Органічні мотиви діяльності спрямовані на :

А. Задоволення потреб організму за допомогою різних культурних форм активності, ігор чи занять спортом;
В. Створення предметів повсякденного вжитку;
С. Зайняття певного місця у суспільстві, отримання визнання;
D. Задоволення потреб організму, пов'язаних з ростом, самозбереженням і його розвитком;

Г. Самовдосконалення людини.

31. Які мотиви діяльності задовольняються за допомогою різних культурних форм активності, ігор чи занять спортом?

А. Функціональні мотиви; В. Духовні мотиви; С. Органічні мотиви;
Д. Матеріальні мотиви; Г. Соціальні мотиви.

32. Які мотиви діяльності спрямовані на те, щоб зайняти певне місце у суспільстві, отримати визнання і повагу з боку оточуючих?

А. Соціальні мотиви; В. Духовні мотиви; С. Матеріальні мотиви;
Д. Органічні мотиви; Г. Функціональні мотиви.

33. Ціннісні орієнтації – це:

А. Мотив, що спонукає до пізнавальної діяльності;
В. Спосіб диференціації суб'єктом об'єктів дійсності по їх значимості;
С. Неусвідомлений стан готовності людини певним чином сприймати, оцінювати і діяти;
Д. Уявлення, знання, ідеї, які стали мотивами поведінки людини і визначають її ставлення до дійсності;
Г. Система усталених поглядів на оточуючий світ.

34. Мотиви поведінки, що є не диференційованою, мало усвідомлюваною, безпредметною потребою:

А. Потяги; В. Бажання; С. Прагнення; Д. Спонування; Г. Потреби.

35. Мотиви поведінки, що характеризуються достатньою усвідомленістю потреб і мети:

А. Прагнення; В. Спонування; С. Потреби; Д. Бажання; Г. Потяги.

36. Усталена система найважливіших цільових програм особистості, що визначає смислову єдність її ініціативної поведінки, яка протистоїть випадковостям життя:

А. Спрямованість особистості; В. Увага; С. Уява; Д. Темперамент;
Г. Здібності.

37. Спрямованість особистості, що виникає внаслідок переваги мотивів власного благополуччя, самоствердження:

А. Особиста спрямованість; В. Групова спрямованість;
С. Ділова спрямованість; Д. Морально-політична спрямованість;
Г. Побутова спрямованість.

38. Спрямованість особистості, яку спонукають інтереси організації та інших людей:

А. Ділова спрямованість; В. Особиста спрямованість;
С. Групова спрямованість; Д. Морально-політична спрямованість;
Г. Побутова спрямованість.

39. Спрямованість особистості, що характеризує її інтерес до справи, до пізнання дійсності:

А. Групова спрямованість; В. Ділова спрямованість;
С. Морально-політична спрямованість; Д. Особиста спрямованість;
Г. Побутова спрямованість.

40. Потреби, що виникають у процесі взаємодії людини з природним середовищем:

А. Природні потреби; В. Соціальні потреби; С. Матеріальні потреби;
Д. Духовні потреби; Г. Суспільні потреби.

41. Природна потреба:

А. Спрага; В. Потреба в повазі; С. Потреба в самоактуалізації;

D. Потреба в самоудосконаленні; F. Потреба в любові.

42. Струнка система поглядів і переконань людини, яка базується на філософських, економічних, політичних знаннях:

A. Потреба; B. Спрямованість особистості; C. Мотив; D. Світогляд; F. Інтерес.

43. Мотиви – це:

A. Усталена система найважливіших цільових програм особистості;
B. Струнка система поглядів і переконань людини;
C. Спосіб диференціації суб'єктом об'єктів дійсності по їх значимості;
D. Усвідомлені спонукування людини до діяльності або поведінки;
F. Природна особливість поведінки, типова для даного індивіда.

44. Випадковий мотив:

A. Афект; B. Потяг; C. Бажання; D. Інтерес; F. Ідеал.

45. Складний мотив:

A. Потяг; B. Бажання; C. Ідеал; D. Звичка; F. Почуття.

45. Простий мотив:

A. Інтерес; B. Ідеал; C. Бажання; D. Почуття; F. Звичка.

46. Мотив, в якому більш за все виражається пізнавальна потреба людини:

A. Бажання; B. Ідеал; C. Хотіння; D. Інтерес; F. Звичка.

47. Вища форма мотивації, що виражає основні напрями особистих прагнень людини:

A. Інтерес; B. Бажання; C. Хотіння; D. Ідеал; F. Звичка.

48. Сангвінік - це:

A. Сильний, врівноважений, рухливий тип;
B. Сильний, врівноважений, інертний тип;
C. Сильний, неуврівноважений тип; D. Слабкий тип; F. Неврастенік.

49. Сильний, врівноважений, інертний тип - це:

A. Сангвінік; B. Меланхолік; C. Неврастенік; D. Флегматик.

50. Холерик-це:

A. Сильний, врівноважений, рухливий тип;
B. Сильний, врівноважений, інертний тип;
C. Психічно хвора людина; D. Слабкий тип;
F. Сильний, неуврівноважений тип.

51. Якому типу темпераменту властиві такі особливості: досить висока нервово-психічна активність, лабільність, неглибокі емоційні переживання?

A. Холерик; B. Сангвінік; C. Флегматик; D. Меланхолік.

52. Якому типу темпераменту властивий високий рівень нервово-психічної активності та енергії дій, різкість емоційних переживань?

A. Флегматик; B. Сангвінік; C. Холерик; D. Меланхолік.

53. Якому типу темпераменту властивий низький рівень активності поведінки, повільність і спокійність дій, міміки і мовлення, рівність і постійність почуттів?

A. Сангвінік; B. Меланхолік; C. Холерик; D. Флегматик.

54. Якому типу темпераменту властивий низький рівень нервово-психічної активності, стриманість, значна емоційна реактивність, схильність до тяжких внутрішніх переживань?

A. Холерик; B. Сангвінік; C. Флегматик; D. Меланхолік.

55. Меланхолік – це:

A. Сильний, неуврівноважений тип; B. Слабкий тип.

- С. Сильний, врівноважений, рухливий тип;
D. Сильний, врівноважений, інертний тип; F. Психічно хвора людина;

56. Темперамент – це:

- A. Сукупність найбільш стійких, істотних особливостей особистості;
B. Стала система ставлень особистості до тих чи інших характеристик дійсності;
C. Природна особливість поведінки, типова для даного індивіда, яка виявляється в динаміці, темпі, швидкості, ритмі та інтенсивності його реакцій на життєві впливи;
D. Підкорення людиною своєї поведінки певній життєвій меті;
F. Здатність людини до започаткування змін.

57. Сила впливу на людину різних стимулів, період їх збереження в пам'яті та сила реакцій на них:

- A. Емоційність; B. Імпульсивність; C. Вразливість; D. Тривожність;
F. Жвавість.

58. Швидкість і глибина емоційної реакції людини на ті чи інші події:

- A. Емоційність; B. Вразливість; C. Імпульсивність; D. Тривожність;
F. Жвавість.

59. Нестриманість та спонтанність реакцій людини:

- A. Вразливість; B. Емоційність; C. Тривожність; D. Імпульсивність;
F. Жвавість.

60. Підвищена схильність людини переживати занепокоєння в будь-яких ситуаціях життя:

- A. Вразливість; B. Жвавість; C. Емоційність; D. Імпульсивність;
F. Тривожність.

61. Якому з типів характеру притаманна надзвичайна контактність, виразність жестів, міміки?

- A. Дистимному типу; B. Циклоїдному типу; C. Збуджувальному типу;
D. Гіпертивному типу; F. Тривожному типу.

62. Якому з типів характеру властива легкість встановлення контактів, прагнення до лідерства, жага влади?

- A. Екзальтованому типу; B. Збуджувальному типу; C. Демонстративному типу;
D. Уповільненому типу; F. Емотивному типу.

63. Екзальтованому типу характерну притаманна:

- A. Висока контактність, влюбливість; B. Прагнення до лідерства, жага влади;
C. Схильність до філософствування; D. Домінування песимістичних настроїв;
F. Низька контактність, невпевненість у собі.

64. Збуджувальному типу характерну властива:

- A. Низька контактність, схильність до конфліктів, часта втрата контролю над поведінкою;
B. Часті періодичні зміни настрою;
C. Низька контактність, неконфліктність, самотній спосіб життя;
D. Висока контактність, влюбливість; F. Схильність до філософствування.

65. Педантичний тип:

- A. Співчутливий, відповідальний, добрий, неконфліктний;
B. Бюрократичний, неконфліктний, занудливий, надійний;
C. Артистичний, лицемірний, егоїстичний;
D. Легковажний, ініціативний, оптимістичний;
F. Легковажний, добрий, неординарно мислячий.

66. Емотивному типу притаманна:

- A. Неконфліктність, спілкування у вузькому колі, співчутливість;

В. Стриманість, принциповість, схильність до філософствування, неконтактність;
С. Прагнення до лідерства, жага влади; Д. Формалізм, занудливість, надійність;
Е. Неординарність мислення, артистизм, висока контактність.

67. Якому з типів характеру властиві часто періодичні зміювати настрої, в результаті чого часто змінюється їх манера спілкування з оточуючими:

А. Збуджувальному типу; В. Дистимному типу; С. Циклоїдному типу;
Д. Демонстративному типу; Е. Екзальтованому типу.

68. Сукупність сталих індивідуальних особливостей особистості, які виявляються в її діяльності і поведінці, у ставленні до інших людей, до довкілля, до праці, до самого себе:

А. Темперамент; В. Увага; С. Спрямованість; Д. Позиція особистості;
Е. Характер.

69. Рис характеру, які виражають ставлення до інших людей:

А. Товариськість – замкненість; В. Працьовитість – лінощі;
С. Гордість – смиренність; Д. Щедрість – жадібність;
Е. Готовність до природоохоронної діяльності – прагнення до споживацького використання природного середовища.

70. Рис характеру, які виражають ставлення особистості до справи:

А. Товариськість – замкненість; В. Працьовитість – лінощі;
С. Гордість – смиренність; Д. Щедрість – жадібність;
Е. Готовність до природоохоронної діяльності – прагнення до споживацького використання природного середовища.

71. Рис характеру, які виражають ставлення особистості до себе:

А. Товариськість – замкненість; В. Щедрість – жадібність;
С. Працьовитість – лінощі; Д. Гордість – смиренність;
Е. Готовність до природоохоронної діяльності – прагнення до споживацького використання природного середовища.

72. Рис характеру, які виражають ставлення особистості до власності:

А. Готовність до природоохоронної діяльності – прагнення до споживацького використання природного середовища.

В. Товариськість – замкненість; С. Працьовитість – лінощі;

Д. Гордість – смиренність; Е. Щедрість – жадібність;

73. Рис характеру, які виражають ставлення особистості до довкілля:

А. Товариськість – замкненість; В. Працьовитість – лінощі;

С. Гордість – смиренність;

Д. Готовність до природоохоронної діяльності – прагнення до споживацького використання природного середовища;

Е. Щедрість – жадібність.

74. Повнота характеру – це:

А. Єдність психічного складу людини, незалежність проявів рис характеру від ситуацій, відсутність розбіжностей у поглядах, єдність слова та діла;

В. Сталість поведінки, яка базується на переконаннях та моральних уявленнях;

С. Різнобічність прагнень і захоплень особистості;

Д. Здатність до концентрації зусиль при зустрічі з перешкодами та труднощами, вміння їх долати;

Е. фіксація інтересів особистості на явищах власного суб'єктивного світу.

75. Цілісність характеру – це:

А. Різнобічність прагнень і захоплень особистості;

В. Сталість поведінки, яка базується на переконаннях та моральних уявленнях;

- С. Єдність психічного складу людини, незалежність проявів рис характеру від ситуацій, відсутність розбіжностей у поглядах, єдність слова та діла;
D. Здатність до концентрації зусиль при зустрічі з перешкодами та труднощами, вміння їх долати;
F. Фіксація інтересів особистості на явищах власного суб'єктивного світу.

76. Визначеність характеру – це:

- A. Здатність до концентрації зусиль при зустрічі з перешкодами та труднощами, вміння їх долати;
B. Різнобічність прагнень і захоплень особистості;
С. Єдність психічного складу людини, незалежність проявів рис характеру від ситуацій, відсутність розбіжностей у поглядах, єдність слова та діла;
D. Сталість поведінки, яка базується на переконаннях та моральних уявленнях;
F. Фіксація інтересів особистості на явищах власного суб'єктивного світу.

77. Сила характеру – це:

- A. Різнобічність прагнень і захоплень особистості;
B. Здатність до концентрації зусиль при зустрічі з перешкодами та труднощами, вміння їх долати;
С. Єдність психічного складу людини, незалежність проявів рис характеру від ситуацій, відсутність розбіжностей у поглядах, єдність слова та діла;
D. Сталість поведінки, яка базується на переконаннях та моральних уявленнях;
F. Фіксація інтересів особистості на явищах власного суб'єктивного світу.

78. Позитивна риса характеру:

- A. Егоїстичність; B. Байдужість; C. Чуйність; D. Черствість; F. Жадібність.

79. Негативна риса характеру:

- A. Байдужість; D. Чесність; C. Чуйність; D. Працьовитість; F. Товариськість.

80. Для якого віку характерний розвиток і закріплення вольових рис характеру:

- A. Другий період юності; B. 2-3 роки; C. Молодший шкільний вік;
D. Підлітковий вік; F. Період ранньої юності.

81. Розвинена пам'ять, досконала мова відносяться до :

- A. Загальних здібностей; B. Спеціальних здібностей;
C. Специфічних здібностей; D. Практичних здібностей;
F. Творчих здібностей.

82. Творчі здібності визначають:

- A. Успішність навчання і виховання, засвоєння людиною знань, вмінь, навичок;
B. Схильність до абстрактно - теоретичних розмірковувань;
C. Можливість створювати предмети культури, здійснювати відкриття та винаходи;
D. Схильність до конкретних , практичних дій;
F. Успіхи в математиці, фізиці, біології.

83. Розумова обдарованість - це:

- A. Засвоєння індивідом норм, ідеалів, цінностей соціального середовища;
B. Розвинута уважність, здібність, готовність до праці поряд з задатками, здібностями;
C. Індивідні і особистісні якості людини, таке їх поєднання, яке відрізняє дану людину від інших;
D. Сукупність стійких рис особистості, що визначають ставлення людини до інших, до роботи;
F. Сукупність властивостей, що характеризують динамічні особливості психічних

процесів і поведінки людини.

84. Природжені анатомо-фізіологічні риси індивідууму, природна передумова його розвитку це:

А. Талант; В. Здібності; С. Знання; D. Вміння; F. Задатки.

85. Психичні властивості індивідууму, які є передумовою успішного виконання певних видів діяльності (набуття знань, умінь, навичок; використання їх у праці), це:

А. Здібності; В. Знання; С. Вміння; D. Задатки; F. Талант.

86. Стійка орієнтовність індивіда на певну діяльність, якою він прагне займатись:

А. Спрямованість; В. Нахил; С. Позиція особистості;
D. Акцентуація характеру; F. Інтелект.

87. Початок формування самосвідомості:

А. 5-7 років; В. 1-3 роки; С. 3-4 роки; D. 7-10 років; F. 11-12 років.

88. Структурна компонента самосвідомості:

А. Увага; В. “Я – концепція”; С. Характер; D. Темперамент;
F. Спрямованість особистості.

89. Усвідомлення власної ідентичності, незалежно від зовнішніх впливів:

А. Самооцінка; В. “Я – концепція”; С. Ідентифікація; D. Рефлексія;
F. Рівень домагань.

90. Прояв самосвідомості, динамічна система уявлень моделі про себе:

А. Рефлексія; В. Самооцінка; С. “Я – концепція”; D. Ідентифікація;
F. Рівень домагань.

91. Спосіб пізнання, при якому встановлюється подібність об'єктів шляхом знаходження спільного та відмінного в їх ознаках:

А. Самооцінка; В. Ідентифікація; С. “Я – концепція”; D. Рефлексія;
F. Рівень домагань.

92. Осмислення і переживання людиною окремої дії, вчинку, сенсу буття:

А. Рефлексія; В. Самооцінка; С. “Я – концепція”; D. Ідентифікація;
F. Рівень домагань.

93. Настанова людини на вибір особисто значущих цілей:

А. Рівень домагань; В. Самооцінка; С. “Я – концепція”;
D. Ідентифікація; F. Рефлексія.

94. Соціально-психологічні очікування – це:

А. Уява моделі про те, як оцінюють її оточуючі, якої поведінки у зв'язку з цим очікують від неї;
В. Усвідомлення власної ідентичності, незалежно від зовнішніх впливів;
С. Прояв самосвідомості, динамічна система уявлень моделі про себе;
D. Спосіб пізнання, при якому встановлюється подібність об'єктів шляхом знаходження спільного та відмінного в їх ознаках;
F. Осмислення і переживання людиною окремої дії, вчинку, сенсу буття.

95. Вищий вид соціально-ціннісного самоствердження:

А. Вчинок; В. Подвиг; С. Правопорушення; D. Злочин; F. Самореалізація.

96. Властивий тільки людині універсальний спосіб задоволення її життєвих потреб, форма ставлення до зовнішнього світу через застосування певних засобів:

А. Праця; В. Діяльність; С. Професія; D. Спеціальність; F. Спеціалізація.

97. Взаємодія людини, групи людей та навколишньої дійсності з метою свідомої і цілеспрямованої зміни світу та самих себе:

А. Праця; В. Діяльність; С. Спеціальність; D. Професія; F. Спеціалізація.

98. Вид трудової діяльності людини, яка володіє комплексом теоретичних знань, навичок, умінь, надбаних внаслідок спеціальної підготовки та досвіду роботи:

А. Спеціальність; В. Праця; С. Діяльність; D. Професія; F. Спеціалізація.

99. Зовнішні та внутрішні фактори, які зумовлюють діяльність:

А. Умови; В. Мотиви; С. Спосіб; D. Мета; F. Дія.

100. Потяг до дії на основі потреби:

А. Спосіб; В. Умови; С. Мотиви; D. Мета; F. Дія.

101. Сукупність прийомів та методів діяльності, що забезпечують результат:

А. Дія; В. Умови; С. Мотиви; D. Спосіб; F. Мета.

102. Бажаний результат діяльності:

А. Мета; В. Умови; С. Мотиви; D. Спосіб; F. Дія.

103. Спрямованість на досягнення певної мети:

А. Мотиви; В. Умови; С. Спосіб; D. Мета; F. Дія.

104. Адаптація – це:

А. Процес активного пристосування організму до умов навколишнього середовища;

В. Стан організму, який характеризується відносно сталим пристосування до умов середовища;

С. Пристосування організму до звичайних умов існування після закінчення дії специфічних умов;

D. Готовність витримувати великі фізичні навантаження;

F. Цільова психологічна готовність.

105. Адаптованість – це:

А. Пристосування організму до звичайних умов існування після закінчення дії специфічних умов;

В. Процес активного пристосування організму до умов навколишнього середовища;

С. Стан організму, який характеризується відносно сталим пристосування до умов середовища;

D. Готовність витримувати великі фізичні навантаження;

F. Цільова психологічна готовність.

106. Активний процес постійного пристосування до зміни умов соціального середовища та його психологічних наслідків:

А. Соціально-психологічна адаптація; В. Адаптованість;

С. Реадаптація; D. Деадаптація; F. Сенсорна адаптація.

107. Соціальні цінності і потреби людини залежать від:

А. Її культури і освіти; В. Державної політики;

С. Мешкання людини.

108. Соціальна роль- це:

А. Різновид соціального статусу; В. Поведінка за певними нормами;

С. Реалізація соціальних функцій особистості;

D. Стан у соціальній структурі.

109. Соціальна роль це:

А. Нормативний зразок поведінки індивіда

В. Положення на соціальній ієрархічній мґрадації

С.Реоадаптація; D. Деадаптація; F. Різновид соціального статусу.

110. Соціальні норми це:

- A. Вимоги суспільства, соціальних груп, які втілюються в еталоні поведінки;
- B. Нормативний зразок поведінки індивіда
- C. Положення на соціальній ієрархічній мградації цінності;
- D. Система знаків; F. Різновид соціального статусу.

111. Слово "особистість" походить від латинського "persona", що означає:

- A. Ритуальна маска; B. Людина; C. Особа; D. Персона.

112. Індивід - це:

- A. Біологічний організм, що існує самотійно;
- B. Особистісні характеристики; C. Природні ознаки людини;
- D. Суспільне у людині.

113. Новонароджена дитина - це:

- A. Індивід; B. Особистість;
- C. Людина без характерних властивостей;
- D. Жива істота, характерні риси якої не залежать від спадковості.

114. Головною характеристикою індивіда є:

- A. Залежність його властивостей від спадковості;
- B. Особистісні характеристики; C. Відчутність суспільного впливу;
- D. Місце людини у суспільних відносинах.

115. Однією з найхарактерніших рис особистості є її:

- A. Індивідуальність; B. Темперамент; C. Оригінальність; D. Креативність.

116. Хто з науковців зазначав, що початком і основою життя індивіда (в тому числі і соціального) є інстинкти, ваблення і бажання, першопочатково притаманні організму:

- A. З.Фрейд; B. Е.Фромм; C. К. Юнг; D. Е. Дюркгейм.

117. Поняття "Ерос" у тлумаченні людської життєдіяльності за З. Фрейдом означає:

- A. Інстинкти смерті і життя; B. Інстинкти смерті і агресії;
- C. Інстинкт агресії та інстинкт руйнування;
- D. Сексуальний інстинкт, інстинкт самозбереження.

118. Поняття "Танатос" у тлумаченні людської життєдіяльності за З.Фрейдом означає:

- A. Інстинкт смерті, інстинкт руйнування;
- B. Інстинкт сексуальний, самозбереження;
- C. Інстинкти смерті і життя; D. Інстинкти агресії та самозбереження.

119. Структурна теорія особистості("Воно","Я","Над-Я") належить:

- A. З.Фрейду; B. К.Юнгу; C. О.Конту; D. Е. Фромму.

120. Центральна сфера особистості-"Воно"- це:

- A. Імістилище несвідомих ірраціональних реакцій та імпульсів;
- B. Організоване начало особистості;
- C. Контрольний сектор ірраціональних імпульсів;
- D. Продукт культури, що складається з комплексу совісті, норм соціальної поведінки.

121. Сфера "Я" у структурі особистості З.Фрейда - це:

- A. Вмістилище несвідомих ірраціональних реакцій та імпульсів;
- B. Постійна безкомпромісна боротьба Ероса й Танатоса;
- C. Організоване начало особистості, здатне частково контролювати сліпі ірраціональні імпульси;
- D. Продукт культури, що складається з комплексу совісті, моральних рис, які продуктує суспільство.

122. Сфера особистості "Над-Я" за З.Фройдом це:

- A. Продукт культури, що складається з комплексу совісті, моральних рис і норм соціальної поведінки, які продукує суспільство;
- B. Постійна безкомпромісна боротьба інстинктів самозбереження і смерті;
- C. Вмістилище несвідомих ірраціональних реакцій та імпульсів;
- D. Організоване начало особистості, яке здатне частково контролювати сліпі ірраціональні імпульси.

123. За вченням Е.Фромма людина - одвічно соціальна істота, тому ключова проблема - це:

- A. Задоволення інстинктів;
- B. Співвідношення раціонального і ірраціонального у соціальному житті;
- C. Відношення індивіда до світу і собі подібних;
- D. Абсолютизація складових особистості.

124. До однієї з основних проблем соціології особистості відноситься проблема виділення її основних характерних рис, до яких не відноситься:

- A. Ціннісні орієнтації; B. Соціальні відносини; C. Смаки і звички людини;
- D. Відповідальність за свої вчинки.

125. Відправною сходинкою в аналізі особистості є потреби. Потреби - це:

- A. Необхідність для людини того, що забезпечує її існування і самозбереження;
- B. Особливості діяльності особистості;
- C. Інтереси особистості, які активізують діяльність людини;
- D. Інстинкти людини.

126. Одним з найбільш розроблених питань в соціології особистості є питання суб'єктивних детермінант її соціальної поведінки. Суб'єктивні детермінанти соціальної поведінки особистості- це:

- A. Чинники, які спонукають до певної соціальної поведінки особистості;
- B. Чинники, які спонукають до пошуку себе;
- C. Чинники, які спонукають до дослідження міжособистісних стосунків;
- D. Чинники, які спонукають до актуалізації самозбереження.

127. До суб'єктивних детермінант соціальної поведінки особистості належать:

- A. Інстинкти; B. Потреби та інтереси; C. Задатки та здібності;
- D. Уміння та навички.

128. Теорія ієрархії потреб належить:

- A. Е.Дюркгейму; B. А.Маслоу; C. Е.Фрому; D. К.Юнгу.

129. Американський соціолог А.Маслоу створив теорію:

- A. Ієрархії потреб особистості; B. Ієрархії інтересів людини;
- C. Ієрархії інстинктів; D. Ієрархії задатків та здібностей.

130. За А.Маслоу, потреби можна класифікувати на:

- A. Потрібні для людини та потрібні для суспільства;
- B. Тваринні та людські; C. Базові та похідні; D. Первинні та вторинні.

131. Базові потреби особистості(за А.Маслоу)- це:

- A. Тимчасові потреби; B. Змінювані потреби; C. Набуті потреби;
- D. Постійні потреби.

132. Похідні потреби особистості(за А.Маслоу)- це:

- A. Постійні потреби; B. Первинні, вроджені потреби; C. Змінювані потреби;
- D. Реалізовані потреби.

133. До первинних, вроджених потреб (за теорією А.Маслоу) належать:

- A. Фізіологічні та сексуальні потреби, екзистенціальні потреби;
- B. Соціальні та екзистенціальні потреби; C. Престижні та соціальні потреби;

D. Духовні та соціальні потреби.

134. До набутих потреб (за теорією А.Маслоу) належать:

A. Соціальні, екзистенціальні, фізіологічні потреби;

B. Соціальні, престижні, духовні потреби;

C. Престижні, соціальні, сексуальні потреби;

D. Духовні, престижні, фізіологічні потреби.

135. Екзистенціальні потреби особистості- це потреби у:

A. Безпеці свого існування, впевненості у завтрашньому дні, стабільності;

B. Відтворенні людей, їжі, диханні, рухові, одязі;

C. Приналежності до колективу, групи;

D. Службовому зростанні і високому статусі у суспільстві.

136. Духовні потреби особистості- це потреби у:

A. Самовиразі через творчість; B. У визнанні; C. Успілкуванні;

D. У стабільності суспільства.

137. Соціальний тип особистості- це:

A. Продукт економічних умов життєдіяльності людини;

B. Характеристика історичної доби;

C. Сукупність повторюваних якостей і властивостей людини як істоти соціальної;

D. Культурні риси в характеристиці людини.

138. Ідеальний соціальний тип особистості- це тип:

A. В якому знаходить вияв вимога соціального ідеалу того чи іншого суспільства;

B. В якому реалізована сукупність необхідних властивостей особистості для розвитку даного суспільства;

C. Модальний тип, переважаючий в даному суспільстві;

D. Відмінний від усіх інших типів, наявних у певному суспільстві.

139. Нормативний соціальний тип особистості- це тип:

A. Який характеризується сукупністю властивостей особистості, формування яких об'єктивно необхідне для розвитку даного суспільства;

B. Модальний тип, переважаючий в даному суспільстві;

C. В якому знаходить вияв вимога соціального ідеалу того чи іншого суспільства;

D. Відмінний від усіх інших типів, наявних у певному суспільстві.

140. Реально існуючий соціальний тип особистості- це тип:

A. Який переважає на тому чи іншому етапі розвитку суспільства;

B. Відмінний від усіх інших типів, наявних у певному суспільстві;

C. В якому знаходить вияв вимога соціального ідеалу того чи іншого суспільства;

D. Який характеризується сукупністю властивостей особистості, формування; яких об'єктивно необхідне для розвитку даного суспільства.

141. Суть проблеми соціалізації становить:

A. Інтереси та прагнення особистості;

B. Визначення впливу соціального середовища на становлення особистості;

C. Сукупність соціальних статусів особистості;

D. Соціальні спільноти, в яких індивід набуває досвіду.

142. До факторів соціального середовища, які впливають на процес соціалізації особистості не належить:

A. Фізіологічні потреби людини, її задатки та здібності;

B. Сукупність ролей і соціальних статусів, що їх суспільство пропонує людині;

C. Соціальні спільноти, в межах яких індивід може реалізувати певні соціальні ролі і набути конкретний статус;

D. Система соціальних цінностей і норм, які домінують у суспільстві і

наслідуються молодшими поколіннями від старших.

143. Процес соціалізації особистості триває:

- А. Протягом всього життя людини; В. Під час навчання у школі та у ВНЗ;
- С. Після закінчення навчання у школі; D. Під народження до закінчення школи.

144. Соціальна адаптація особистості- це:

- А. Пристосування до співрозмовника;
- В. Пристосування до нових умов та режиму роботи;
- С. Пристосування людини до суспільного середовища;
- D. Пристосування до нової сфери діяльності(зміна професії) ;

145. Інтеоризація - це:

- А. Формування процесу соціалізації особистості;
- В. Формування внутрішньої структури людської психіки, переведення; елементів зовнішнього світу у внутрішнє"Я" особистості;
- С. Формування потреб, цілей життєдіяльності;
- D. Формування механізмів регуляції інстинктів.

146. Результатом інтеоризації є:

- А. Становлення особистості; В. Суспільно-орієнтовані цілі;
- С. Індивідуальність особистості; D. Соціально-прагматичні інтереси.

147. До механізмів соціалізації особистості належать (за З.Фройдом):

- А. Імітація, копіювання, наслідування;
- В. Придушення, асоціювання, засвоєння;
- С. Засвоєння, ідентифікація, імітація;
- D. Імітація; ідентифікація, почуття стыду і вини.

148. Імітація як механізм соціалізації особистості(за З.Фройдом)- це:

- А. Усвідомленні спроби дитини копіювати і наслідувати поведінку дорослих і друзів;
- В. Засвоєння дітьми поведінки батьків;
- С. Засвоєння дітьми соціальних цінностей і норм як своїх власних;
- D. Негативний механізм соціалізації, який придушує моделі поведінки.

149. Ідентифікація як механізм соціалізації особистості(за З.Фройдом)- це:

- А. Усвідомленні спроби дитини копіювати і наслідувати поведінку дорослих і друзів;
- В. Негативний механізм соціалізації, який придушує моделі поведінки;
- С. Засвоєння дітьми поведінки батьків, соціальних цінностей і норм як своїх власних;
- D. Придушення певних бажань, що пов'язане з муками совісті.

150. Явище ресоціалізації- це:

- А. Ситуація докорінної зміни соціального середовища і необхідність особистості пристосуватися до змінених соціальних обставин;
- В. Ситуація негативного ходу соціалізації особистості
- С. Небажання людини брати активну участь у житті с;успільства;
- D. Відсутність прагнення людини бути членом суспільства.

151. Визначте приклад ресоціалізації особистості:

- А. Необхідність поєднання з культурними цінностями;
- В. Усвідомлення необхідності побудови нового світо розуміння;
- С. Відстороненість від сучасності;
- D. Позитивна оцінка свого минулого, укорінення світогляду;

152. Особистісна самосвідомість виникає:

- А. До 6 років; В. До 2 років; С. До 15 років; D. До 45 років.

153. Феномен "гіркої цукерки" полягає у:

- A. Відсутності похвали; В. Незаслуженому розхвалені;
- C. Надмірності похвали; D. Дефіциті похвали.

154. Ознака цілісності індивіда вказує:

- A. На схоронність основних відносин індивіда до дійсності;
- B. На пластичність, гнучкість, варіативність;
- C. На системний характер зв'язків між різноманітними функціями і механізмами, що реалізують життєві відносини;
- D. На здатність до самозміни, діалектично сполучає залежність від ситуації з подоланням її безпосередніх впливів.

155. Стійкість індивіда визначає:

- A. Схоронність основних відносин індивіда до дійсності;
- B. Системний характер зв'язків між різноманітними функціями і механізмами;
- C. Пластичність, гнучкість, варіативність; D. Здатність до самозміни.

156. Активність індивіда забезпечує:

- A. Його здатність до самозміни;
- B. Системність зв'язків між різноманітними функціями і механізмами;
- C. Непластичність та негнучкість у життєвих відносинах індивіда;
- D. Схоронність основних відносин індивіда до дійсності.

157. Соціально-психологічна соціалізація - це процес:

- A. Набуття індивідуальних рис особистістю(індивідуальності), неприйняття цінностей суспільства;
- B. Пасивне засвоєння людиною соціальних норм і примусове їх дотримання;
- C. Заучування соціальних цінностей та норм та дотримання їх за бажанням індивіда;
- D. Вхід індивіда в суспільство, активне засвоєння ним соціального досвіду, соціальних ролей.

158. Соціалізація у широкому розумінні- це:

- A. Процес залучення людини до соціального життя шляхом засвоєння його норм, цінностей, ідеалів;
- B. Процес індивідуалізації, вироблення власної лінії поведінки;
- C. Процес визначення походження й формування родової природи людини(історичний процес розвитку людства, філогенез) ;
- D. Процес набуття особистого життєвого досвіду.

159. Соціалізація у вузькому сенсі- це:

- A. Процес залучення людини до соціального життя шляхом активного засвоєння його норм, цінностей, ідеалів;
- B. Процес визначення походження й формування родової природи людини;
- C. Історичний процес розвитку людства, філогенез;
- D. Індивідуалізація, вироблення власної лінії поведінки.

160. Соціалізація як одиничний процес - це:

- A. Індивідуалізація особистості, вироблення нею власної лінії поведінки;
- B. Визначення походження й формування родової природи людини;
- C. Історичний процес розвитку суспільства;
- D. Залучення людини до соціального життя.

161. Соціальна дезадаптація - це:

- A. Незадоволення особистості власним становищем, зниження самооцінки;
- B. Порушення процесу активного пристосування індивіда до умов соціального середовища за наявності хибних або недостатніх уявлень;

С. Вироблення власних норм та правил, всупереч існуючим у суспільстві;

Д. Відсутність бажання жити та діяти у суспільстві.

161. Девіантна поведінка особистості- це:

А. Система вчинків, що відхиляються та різняться від загальноприйнятих норм суспільства в галузі права, культури і моралі;

В. Несвоєчасне засвоєння особистістю тих позитивних норм, взірців і правил поведінки, які передбачаються суспільством для кожного етапу соціалізації;

С. Порухення процесу активного пристосування індивіда до умов соціального середовища за наявності хибних або недостатніх уявлень;

Д. Загальноприйнятий спосіб вирішення особистістю внутрішнього і зовнішнього конфлікту.

162. Теорію символічного інтеракціонізму створив американський філософ і соціолог:

А. Дж. Хоманс; В. Т. Парсонс; С. Джордж Мід; Д. Е. Гофман.

163. Егодіяльність особистості- це:

А. Діяльність, спрямована на досягнення цінності, яка забезпечує сенс існування діяча;

В. Вільна витрата життєвої енергії діяча, яка привносить в існування діяча радість та веселощі;

С. Діяльність, спрямована на задоволення потреб, які забезпечують існування діяча;

Д. Дії людини по прийнятих самим діячем правилам, що привносить веселощі.

164. Основоположником психоаналізу є:

А. Т. Вергеймер; В. Д. Уотсон; С. Г. Олпорт; Д. З. Фройд.

165. Основоположниками когнітивної психології є:

А. Т. Вертгеймер, В. Келер; В. У. Нейссер, Г. Сімон; С. Д. Уотсон, Г. Олпорт;

Д. З. Фрейд, К. Юнг.

166. Основним положенням у вивченні особистості у гештальтпсихології є:

А. Ціле являє собою щось більше від суми його складових;

В. Поведінка контролюється несвідомими потягами;

С. Психологія має зосереджуватись лише на тому, що можна спостерігати (тобто на поведінці) ;

Д. Психологія має зосередитись на унікальності життєвого досвіду людини, на її самоактуалізації.

167. Основним положенням у вивченні особистості за теорією З.Фрейда (школа психоаналізу) є:

А. Ціле являє собою щось більше від суми його складових;

В. Мета дослідження - дослідження процесів отримання, збереження та переробки інформації мозком;

С. Поведінка контролюється несвідомими потягами;

Д. Психологія має зосереджуватись лише на тому, що можна спостерігати.

168. Основним положенням у вивченні особистості у теорії біхевіоризму є:

А. Психологія має зосереджуватися лише на тому, що можна спостерігати;

В. Ціле являє собою щось більше від суми його складових;

С. Поведінка контролюється несвідомими потягами;

Д. Психологія не має права зосереджуватися лише на тому, що спостерігається у поведінці особистості;

169. Основним положенням у вивченні особистості за вченням гуманістів (Г.Олпорт, К.Роджерс, А.Маслоу) є:

- A. Психологія має зосереджуватись на унікальності життєвого досвіду особистості, на її самоактуалізації;
- B. Психологія не повинна зосереджуватись на унікальності життєвого досвіду особистості;
- C. Психологія має зосереджуватися лише на тому, що можна спостерігати;
- D. Психологія повинна будуватися на тому факті, що поведінка особистості контролюється несвідомими потягами.

170. Основними завданням когнітивної психології у вивченні особистості є:

- A. Дослідження унікальності життєвого досвіду особистості;
- B. Дослідження процесів отримання, збереження та переробки інформації мозком;
- C. Дослідження поведінки особистості;
- D. Дослідження несвідомих потягів особистості.

171. Гештальтпсихологія при вивченні особистості застосовує наступну техніку:

- A. Клінічне спостереження; B. Науковий експеримент, випробовування;
- C. Вивчення через сприймання; D. Обговорення почуттів.

172. Психоаналітики у дослідження особистості використовують:

- A. Вивчення через сприймання;
- B. Обговорення почуттів;
- C. Дослідження пізнавальних процесів;
- D. Клінічне спостереження.

173. Представники біхевіоризму у дослідженні особистості застосовують:

- A. Науковий експеримент, випробування; B. Клінічне спостереження;
- C. Вивчення через сприймання; D. Обговорення почуттів.

174. Психологи-гуманісти у вивченні особистості спираються на дослідження (обговорення):

- A. Сприймання; B. Почуттів та емоцій; C. Несвідомих потягів;
- D. Пізнавальних процесів.

175. У когнітивній психології дослідження особистості спирається на дослідження її:

- A. Різновидів почуттів, емоційної сфери; B. Несвідомих потягів;
- C. Особистісного сприймання;
- D. Особливостей пам'яті, мислення та функціонування інформаційних процесів.

176. Біогенетичний напрям дослідження особистості базується на тому, що:

- A. Природним є спадкове, яке первісно обумовлює всі особливості розвитку особистості;
- B. Кожна людина у суспільстві виконує певні соціальні ролі;
- C. Людина народжується біологічною істотою, стає особистістю завдяки впливу соціальних умов життя;
- D. Розвиток особистості відбувається за рахунок прагнення до самореалізації.

177. Соціогенетичний напрям у дослідженні особистості знайшов своє втілення в теоріях:

- A. Соціалізації, навчання, ролей; B. Соціалізації, дезадаптації, виховання;
- C. Дезадаптації, адаптації; D. Соціальних ролей, адаптації.

178. Теорія соціалізації засвідчує той факт, що:

- A. Людина яка народжується біологічною істотою стає особистістю завдяки впливу соціальних умов життя;
- B. Розвиток особистості відбувається в процесі навчання, засвоєння суми знань;
- C. Характер поведінки особистості залежить від системи соціальних ролей;

D. Розвиток особистості відбувається за рахунок прагнення до самореалізації.

179. Теорія наuczіння доводить, що розвиток особистості відбувається в процесі:

A. Життєдіяльності; B. Наuczіння, засвоєння суми знань;

C. Спілкування з оточуючим середовищем; D. Спостереження за навколишнім світом.

180. Теорія ролей особистості виходить з того, що характер поведінки особистості та її відносин з іншими людьми залежать від:

A. Системи соціальних ролей, які вона виконує;

B. Потреб та інтересів особистості; C. Умов життєдіяльності;

D. Вимог суспільства.

181. Персонологічний (особистісно-орієнтований) напрям наголошує на тому факту, що розвиток особистості відбувається за рахунок:

A. Вимог мікро - та макросередовища особистості;

B. Ідеалів, норм та цінностей суспільства;

C. Первісно притаманного їй прагнення до самоактуалізації та внутрішнього самовдосконалення;

D. Умов життєдіяльності людини, особливостей мотиваційної сфери.

182. До захисних механізмів особистості(за З.Фройдом) не належить:

A. Усвідомлення проблеми, конфліктної ситуації; B. Заперечення;

C. Придушення; D. Раціоналізація.

183. Який серед перерахованих захисних механізмів особистості вимагає розумного виправдання будь-яких вчинків і дій, що суперечать моральним нормам і викликають занепокоєння?

A. Формування реакції; B. Раціоналізація; C. Заперечення; D. Заміщення.

184. За допомогою якого захисного механізму особистості власні негативні якості людини несвідомо приписуються іншій, як правило у перебільшеному виді?

A. Інтелектуалізація; B. Заміщення; C. Проекція; D. Заперечення.

185. Захисний механізм, який виражається в частковому, непрямому задоволенні неприйнятної мотивації яким-небудь морально припустимим способом, це:

A. Механізм проєкції; B. Механізм заміщення; C. Механізм заперечення;

D. Механізм інтелектуалізації.

186. Архетипи (за К. Юнгом)- це:

A. Уроджені ідеї чи спогади, що вимушують людей сприймати, переживати і реагувати на події певним чином;

B. Унормована поведінка особистості;

C. Мотивація особистості, ієрархія її потреб; D. Темна сторона особистості.

187. Найбільш відомим внеском Юнга в психологію особистості вважаються описані ним основні его-направленості:

A. Екстраверсія та інтроверсія; B. Екстраверсія та соціалізація;

C. Індивідуалізація та інтроверсія; D. Соціалізація та індивідуалізація.

188. Екстраверт характеризується уродженою тенденцією направляти свою психічну енергію:

A. Зовні; B. У середину; C. В інші види енергії; D. На егодіяльність.

189. "Особистість як моральна істота"- концепція:

A. К.Роджерса; B. Л. Колберга; C. З.Фрейда; D. К.Юнга.

190. Альфред Адлер розробив:

А. Психологію свідомості; В. Психологію почуттів особистості;
С. Індивідуальну психологію; D. Психологію поведінки особистості.

191. До типів установок, що супроводжують стиль життя особистості(за А.Адлером) не належить:

А. Інертний тип; В. Керуючий тип; С. Унікаючий тип;
D. Соціально-корисний тип.

192. У феноменологічному напрямку психології особистості, розробленому Карлом Роджерсом, центральне місце займає положення, що:

А. Поводження людини можна зрозуміти тільки в термінах його суб'єктивних переживань;
В. Поводження людини можна зрозуміти лише на основі аналізу її інстинктів;
С. Поводження людини можна зрозуміти лише на основі вивчення особливостей пізнавальних процесів;
D. Поводження людини можна зрозуміти лише завдяки експериментальному дослідженню.

193. За структурою особистості Г.Айзенка визначаються наступні типи:

А. Інтроверсія - екстраверсія, стабільність - нейротизм;
В. Екстраверсія - інтроверсія; С. Стабільність-нейротизм;
D. Інтроверсія – нейротизм.

194. Соціальний статус особистості- це:

А. Одна із її соціальних ролей;
В. Її позиція в соціальній системі, пов'язана з належністю до певної соціальної групи чи спільноти;
С. Провідні соціальні ролі особистості; D. Родинні зв'язки особистості.

195. Соціальна роль - це:

А. Статус людини в соціальній системі;
В. Приналежність індивіда до певної соціальної групи;
С. Типова поведінка людини, пов'язана з її соціальним статусом, яка не викликає негативної реакції соціального середовища;
D. Схильність особи до сприйняття умов діяльності.

196. Референтна група - це:

А. Соціальна група, на яку індивід орієнтує свою поведінку;
В. Коло приємних у спілкуванні людей;
С. Члени суспільства, які налаштовані на взаємодію;
D. Соціальна група, з якою особистість категорично відмовляється взаємодіяти.

197. Соціальна активність особистості- це:

А. Активне засвоєння результатів наукових досліджень;
В. Системна соціальна якість глибини і повноти зв'язків особистості із соціумом;
С. Активні дії особистості, направлені лише на злочинну діяльність;
D. Невключеність особистості в життєдіяльність соціального середовища.

198. Всебічний та гармонійний розвиток особистості передбачає дотримання єдності таких напрямків виховання:

А. Розумове, фізичне, трудове, моральне, естетичне;
В. Розумове, фізичне, трудове, моральне, прагматичне;
С. Раціональне, фізичне, трудове, моральне, естетичне;
D. Інтелектуальне, вольове, трудове, культурологічне, естетичне.

199. Ключовим у процесі всебічного і гармонійного розвитку особистості є:

А. Фізичне виховання; В. Розумове виховання; С. Трудове виховання;
D. Моральне виховання.

Список рекомендованої літератури

1. Бамбурак-Кричківська Н., Бригадир М. Аналіз емоційних порушень з позиції теорії прив'язаності. *Габітус*. 2023. № 52. С. 261-268.
2. Виховання духовності особистості : навчально-методичний посібник / М. Й. Боришевський, Л. І. Пилипенко, О. І. Пенькова та ін. ; за ред. М. Й. Боришевського. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 104 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/19596193.pdf>
3. Бригадир М., Коваль О. Ресоціалізація та психосоціальна реабілітація пацієнтів психіатричних лікарень. *Україна в умовах реформування правової системи: реалії та міжнародний досвід* : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 5–6 квітня 2019 р.). Тернопіль : ТНЕУ, 2019. С. 45–47.
4. Бригадир М. Відчуття правди і справедливості в розкритті та розвитку людського потенціалу. *Проблеми гуманітарних наук* : зб. наук. пр. Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. І. Франка. Дрогобич : Видавничий відділ ДДПУ ім. І. Франка, 2014. Вип. 33. Психологія. С. 28–38.
5. Бригадир М. Передумови становлення та розвитку особистості. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського* : зб. наук. пр. Т. 2. Вип. 7. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2011. С. 41–45.
6. Бригадир М. Проблема визначення показників та критеріїв психічного здоров'я. *Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві* : зб. матер. IV Всеукр. наук.-практ. конф. (18 жовтня 2019 р.). Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. С. 44–47.
7. Варій М. Й. Психологія особистості. Київ : Сварог, 2020. 592 с.
8. Вірна Ж. Конструктивна психологія як технологія перетворення психіки людини. *Psychological prospects journal*. 2023. №. 41. С. 41-54.
9. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська та ін. ; КПП ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/14a82805-7b31-4866-8059-fc640a894488/content>
10. Гаврилькевич В., Фірстова О. Емоційні стани особистості: теоретичне дослідження феномену. *Psychology Travelogs*. 2023. №. 2. С. 41-50.
11. Генеза поняття «особистість» в українській психологічній науці : монографія / В. В. Турбан, Л. З. Сердюк, В. В. Бушанський та ін. ; за ред. В. В. Турбан. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 178 с.
12. Живоглядюв Ю., Носаль Л. Екзистенційна психологія кризових станів особистості: тривога та вина в переживанні вибору майбутнього. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2022. № 2(66). С. 165–172. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-66-165-172>.
13. Зварич І.М. Екзистенційна та гуманістична психологія : навч. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. 496 с.

- 14.Кацавець Р. С. Психологія особистості : навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с.
- 15.Миколенко Н. В. Проблема самоцінності особистості у психологічній теорії та практиці. *Психологія і педагогіка на сучасному етапі розвитку наук: актуальні питання теорії і практики* : зб. наук. робіт учасників міжнар. наук.-практ. конф. (17–18 грудня 2021 р., м. Одеса). Одеса : ГО «Південна фундація педагогіки», 2021. С. 45–48.
- 16.Москаленко О. В. До проблеми дослідження психологічної зрілості особистості. *Scientific review*. 2021. Т. 4. №. 76. С. 46-58.
- 17.Москалець В. П. Психологія особистості : підручник. Київ : Ліра- К, 2021. 364 с.
- 18.Особистість та її історія. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 538 с.
- 19.Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. 430 с.
- 20.Папуча М. В. Проблема розвитку в психології особистості : навч. посібн. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 52 с.
- 21.Пилявець Н. І., Потапчук Є. М. Сучасні підходи до визначення поняття «когнітивний стиль особистості». *Габітус*. 2021. Вип. 26. С. 117–121.
- 22.Предко В. В. Складна життєва ситуація як провідна умова формування життєстійкості особистості. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. 2021. Т. 1. С. 74-99.
- 23.Психологічні закономірності розвитку духовності особистості : монографія / М. Й. Боришевський, О. В. Шевченко, Н. Д. Володарська та ін. ; за заг. редакцією М. Й. Боришевського. Київ : Педагогічна думка, 2011. 200 с.
- 24.Москалець В. П. Психологія особистості : підручник. 3-тє вид., перероб. і доповн. Київ : Видавництво «Ліра-К», 2020. 364 с.
- 25.Степура Є. В. Медитація та її вплив на особистість. *Габітус*. 2021. №. 32. С. 120-124.
- 26.Столяренко О. Б. Психологія особистості. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 280 с.
- 27.Татенко В. О. Суб'єктно-вчинковий підхід як форма соціально-психологічного мислення. *Наукові студії із соціальної та політичної психології*. 2017. Вип. 39 (42). С. 26-38.
- 28.Титаренко Т. М. Сучасна психологія особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Каравела, 2013. 372 с.
- 29.Тітов І. Г. Місце та роль світогляду в структурі свідомості. *Психологія і особистість*. 2015. № 2 (8). Ч. 1. С. 45–57.
- 30.Токарева Н. М. Адаптивні сценарії самоздійснення особистості в умовах несталого сьогодення. *Психологія: реальність і перспективи* : збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету. 2023. Т. 3. С. 183-194
- 31.Фурман А. А. Психологія смисложиттєвого розвитку особистості. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 508 с.

- 32.Фурман А. В., Гуменюк О. Є. Психологія Я-концепції. Львів : Новий Світ-2000, 2006. 360 с.
- 33.Фурман, А. А. Психологія особистості: ціннісно-орієнтаційний вимір. Одеса : Видавництво ОНПУ, 2016. 312 с.
- 34.Шахова О. Г. Соціальна психологія особистості : навчальний посібник. Харків : Контраст,2019. 116 с.
- 35.Burger, J. M. Personality. Boston, MA: Cengage Learning, 2019. 560 p.
- 36.Duane P. Schultz. Theories of Personality. United States of America, 2017. 504 p.
- 37.Feist J., Feist G. J., Roberts T-A. Theories of Personality. New York : McGraw-Hill, 2017. 672 p.
- 38.Larsen R., Buss D. Personality Psychology: Domains of Knowledge About Human Nature. New York : McGraw Hill Education, 2021. 768 p.
- 39.The Cambridge Handbook of Personality Psychology / Edited by Philip J. Corr and Gerald Matthews. New York : Cambridge University Press, 2020. 566 p.

Навчальне видання

Психологія особистості

плани практичних занять, ключові поняття,
питання для контролю і самоконтролю, творчі завдання, вправи, тести

Укладачі: **Мірошкіна** Наталія Валеріївна
Суріна Анна Юріївна

Технічний редактор А.Ю. Суріна

Комп'ютерний набір і верстка Н.В. Мірошкіна

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 10,6
Тираж 100 прим. Зам. № _____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №4490 від 20.02.2013 р.